

Cepheye Teslimat Yapan İHA Testi

5 000 ABD doları, sıradan bir teslimat için oldukça yüksek bir bedel olarak görülebilir. Ancak ABD Deniz Kuvvetleri, 320 kilogramlık bir mühimmatı ileri bir karakola veya bir muharebe meydanının ortasına taşıyabilecek tek kullanımlık planör tipi bir insansız hava aracına (İHA) bu miktarı memnuniyetle ödeyebilir. Deniz Kuvvetleri, 2017'nin Kasım ayında yeni bir teknoloji şirketiyle, bu tür bir İHA'nın testlerinin ikinci etabına başlaması için sözleşme imzaladı. Sözleşme, Yates Electrospace adındaki şirkete, geliştirdiği "Silent Arrow" (Sessiz Ok) adlı, uzatılabilen kanatlı, ince ve zarif tasarımlı bir füzeye benzeyen planör İHA'nın tasarım ve yapısındaki son rötuşların yapılmasını sağlayacak uçuş testlerinin gerçekleştirilmesini amaçlıyor.

IEEE Spectrum sitesinde yer alan bir analize göre, ABD Deniz Kuvvetleri'nin Muharebe Laboratuvarının Taktik Sevkiyat (TACAD) programının nihai amacı, 320 kilogramlı bir yükü yeryüzünün hedeflenen herhangi bir noktasının en fazla 45 metre uzağına, ordunun ikmal yöntemlerinin onda biri maliyetine gerçekleştirebilecek tek kullanımlı bir planör İHA geliştirmek. Yates Electrospace'in kurucusu ve CEO'su Chip Yates, "Bazı durumlarda Silent Arrow, karadan araç konvoylarının, bazen de paraşütle ikmalin yerini alabilir" diyor: "Bugüne kadar gördüğümüz İHA ile yük taşınmasına ilişkin konseptler dört pervaneli modellerdi ve taşıma kapasiteleri 4,5 kilogram ile sınırlıydı. Buna karşılık Silent Arrow'un eriştiği fiyat-performans seviyesinde başka onaylanmış, mali açıdan desteklenen hava teslimat kabiliyeti ile karşılaşmadık."

Böyle hassasiyette havadan ikmalin, bir hareket esnasında askerlerin ölümüne yol açan isyancı saldırılar veya yola döşenmiş bombalı tuzaklar gibi tehditlere maruz kalabilen karadan ikmallere göre büyük avantajları olacak. Planör İHA'lar, MV-22 Osprey veya C-130 Hercules gibi askeri nakliye uçaklarından, irtifaya bağlı olarak, hedefe 60 ile 115 kilometre mesafe kala salınabilirler.

Yates, tek kullanımlık planör İHA'da kullanım başına maliyeti 10 bin doların altına çekmeyi amaçladıklarını, Silent Arrow'un kitlesel üretimi başlarsa bu rakamın belki de 5000 doların altına çekilebileceğini söylüyor.

Silent Arrow katlanıp paketlenildiğinde 2,5 metre uzunluğunda ve 60 santimetre genişliğinde ve 6 santimetre yüksekliğinde bir kutunun içine sığabiliyor. Bu da İHA'nın standart bir konteynir ile ABD'nin askeri operasyonlarını yürüttüğü bölgelere deniz yoluyla taşınabileceği anlamına geliyor.

Karşılaştırmak için bakıldığında, ABD ordusunun havadan hassas ikmal için kullandığı GPS ile yönlendirilen, paraşütlü, JPADS sisteminin Afganistan'da 2011'de kullanıldığında birim başına maliyeti 29 bin 700 dolardı. JPADS'in robot paraşütlerinin menzili, Silent Arrow planör İHA'sının prototiplerinden bile kısaydı ve maliyetlerinden ötürü, ABD birliklerinin düşmanların eline geçmeden bu araçları yeniden kullanmak üzere toplaması gerekiyordu.

ABD Deniz Kuvvetleri Muharebe Laboratuvarının Hava Muharebe Unsurları bölümü hava projeleri subayı Yüzbaşı Morgan Grossman, TACAD programı testlerinin ikinci etabının Şubat veya Mart 2018'de başlayacağını duyurdu.

Sözleşme konuşmalarına göre Yates Electrospace'in en az 10 Silent Arrow prototipini, suya inişte alınacak darbelerden kurtulma, uçuş kontrol, oto pilot, çekiş, bırakma gibi uçuş performanslarını geliştirmeye yönelik uçuş testlerinden geçirmesi gerekiyor.

Ancak Silent Arrow İHA'ları planör İHA denemelerinde rakipsiz değil. Deniz Kuvvetleri Muharebe Laboratuvarı, Logistic Gliders tarafından geliştirilen farklı bir planör İHA tasarımını da deniyor. Silent Arrow İHA'larının zarif tasarımına karşılık Logistic Gliders İHA'ları, kanatları ve kuyruğu olan kutu şeklindeki kargo konteynırlarına benziyor. Her iki İHA tipi ikinci fazda 12 ay sürecek testlere tabi tutulacak.

Gelecekte ABD ordusu bu tür İHA'lardan yararlanan tek kurum olarak kalmayabilir. Yates Electrospace, Silent Arrow İHA'larının kasırga, hortum ve sel gibi felaketlerde insani yardımların hassas biçimde havadan ulaştırılabileceğini öngörüyor. Silent Arrow bu yeteneğini Porto Riko'da yaşanan kasırga felaketinin ardından kanıtlamıştı. Silent Arrow'un sivil versiyonu, Afrika'nın ücra bölgelerine ilaç taşınması gibi insani yardımlarda da kullanılabilir.